

ARNAVUTLUK

TARIM VE HAYVANCILIK SEKTÖRÜ

PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih: Kasım 2026

Raporu Hazırlayan: Tiran Ticaret Müşavirliği

1. Ülke Pazarında Tarım Sektörü

Arnavutluk ekonomisinde tarım, GSYİH'ye yaklaşık %17,9 ila %18,5 oranında katkı sağlayarak ülkenin en dinamik ve kritik sektörlerinden birini oluşturmaktadır. Ülkedeki toplam tarımsal üretim hacmi istikrarlı bir büyüme trendi sergileyerek 2025'te yıllık bazda yaklaşık 9,73 milyon ton seviyesine ulaşmıştır.

Ülke tarımsal üretim kapasitesine sahip olmakla birlikte küçük ölçekli ve parçalı işletme yapısı, mekanizasyon ihtiyacı, depolama ve soğuk zincir altyapısının geliştirilmesi gereği ve tarım-gıda ürünlerinde ithalat talebi nedeniyle Türkiye'den ihracat yapan firmalar için fırsatlar sunmaktadır.

Türk ihracatçılar için öncelikli ihracat alanları; tarım makineleri, sera ve sulama sistemleri, hayvancılık ve süt ekipmanları, gübre ve bitki besleme ürünleri, yem ve yem katkıları, tohum-fide, işlenmiş gıda ve soğuk hava/paketleme sistemleridir.

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Tarım, hayvancılık ve balıkçılık Arnavutluk ekonomisinde kırsal istihdam, gıda arzı, ihracat gelirleri ve bölgesel kalkınma bakımından önemlidir. Tarımsal işletmelerin önemli bölümü küçük ve aile işletmesi niteliğindedir ve araziler parçalıdır. Sulama, depolama, soğuk zincir ve modern makineleşme alanlarında yatırım ihtiyacı halen sürmektedir.

Sebze, meyve, zeytin, tahıl ve tıbbi-aromatik bitkiler ülkenin güçlü üretim alanlarıdır. Ülkede tahıl üretimi bulunmakla birlikte yem ve un sanayisinin ihtiyaçları bakımından ithalat da önem taşır. Süt ve et üretiminde küçük ölçekli işletmeler ağırlıktadır. Verimlilik, kalite standardizasyonu, izlenebilirlik ve işleme kapasitesinin artırılması öncelikli konular durumundadır.

1.1.1. Bitkisel Üretim

Tarımsal üretimin liderliğini, özellikle ihracat talebinin ve sera yatırımlarının tetiklemesiyle 1,44 milyon tona ulaşan sebze üretimi (yıllık %1,5 artışla) çekmektedir.

Akdeniz iklimi ve coğrafi çeşitlilik, kıyı bölgelerinde sebze, narenciye ve zeytin; iç kesimlerde tahıl ve patates, dağlık bölgelerde meyvecilik ve tıbbi-aromatik bitki üretimini desteklemektedir.

Fier, Tiran ve Berat bölgeleri, toplam sebze üretiminin %62'sini tek başına üstlenmektedir. Tahıl ve hububat üretimi 623.957 ton seviyesinde gerçekleşirken (Fier bölgesi lider konumdadır) bu kalemde yıllık bazda kısmi bir düşüş gözlenmektedir. Bu azalışa karşın, ülkenin en rekabetçi niş alanlarından olan tıbbi ve aromatik bitkiler (adaçayı, kekik vb.) üretimi yıllık %9,6 ila %10 oranında net bir artış yakalamıştır.

Ürün	**2024 (ton)**	**2025 (ton)**
Sebzeler	1.424.400	1.445.290
Tahıllar (toplam)	649.919	623.957
Mısır	*410.438*	*400.451*
Buğday	*180.812*	*162.633*
Arpa	*23.792*	*27.027*
Örtü altı sebzeler	322.994	320.035

Patates	277.824	257.773
Diğer meyveler	290.532	253.450
Üzüm	183.423	182.859
Zeytin	146.726	143.383
Turunçgiller	59.162	59.417
Tıbbi ve aromatik bitkiler	19.198	21.039
Hayvan yemi	6.783.827	6.694.577

Kaynak: INSTAT

Sebzecilik: Domates, biber, salatalık, patlıcan ve diğer sera sebzeleri iç pazar ve ihracata yöneliktir.

Tahıllar: Ülkede mısır ve buğday üretilmektedir; yem ve un sanayisinin ihtiyaçları nedeniyle ithalat önemlidir.

Zeytin ve zeytinyağı: Geleneksel üretim alanıdır; markalaşma ve ambalajlı ürün potansiyeli vardır. Ancak halihazırda Arnavutluk'taki yaklaşık 450 tesisin %90'ı kendi markasıyla büyük hacim oluşturmak yerine, yerel çiftçilerin getirdiği zeytinleri sıkıp geri veren fason (ücretli sıkım) işletmeler olarak çalışmaktadır.

Meyvecilik: Elma, üzüm, narenciye, incir, kiraz ve diğer meyveler öne çıkmaktadır.

Tıbbi ve aromatik bitkiler: Adaçayı, kekik, biberiye ve benzeri ürünler ihracat bakımından önemlidir.

1.1.2. Bölgelere Göre Tarımsal Üretim

Bölge	**Öne Çıkan Üretim Alanları**
Fier	Sebze, sera ürünleri, tahıl, süt ve büyükbaş hayvancılık
Berat	Zeytin, üzüm, incir, sebze ve meyve
Korça	Buğday, mısır, patates, elma ve hayvancılık
Elbasan	Tahıl, sebze, meyve ve hayvancılık
Lushnje	Sera sebzeciliği, domates, biber ve salatalık
Vlora	Zeytin, turunçgiller ve küçükbaş hayvancılık
İşkodra	Tıbbi-aromatik bitkiler, sebze ve hayvancılık
Gjirokaster	Koyun, keçi, süt ürünleri ve et
Durres	Sebze, meyve, sera üretimi ve tarımsal ticaret
Tiran	Sebze, süt, yumurta ve tüketim merkezine yönelik üretim

1.1.3. Hayvancılık üretimi

Arnavutluk'ta hayvancılık özellikle küçükbaş yetiştiriciliği ve süt üretimi üzerinden gelişmiştir. Dağlık ve kırsal alanlarda koyun ve keçi yetiştiriciliği yaygındır. Ancak ülkede hayvancılık sektörü yapısal bir dönüşümden geçmektedir. Büyükbaş (sığır) popülasyonu küçük ölçekli ticari çiftliklerin entegrasyonuyla %1,1 civarında sınırlı bir artış gösterirken, kırsal nüfusun şehirlere göçü nedeniyle küçükbaş (koyun, keçi) hayvan varlığında ve geleneksel domuz yetiştiriciliğinde gerileme yaşanmaktadır. Bu durum, kırmızı et ve süt işleme sanayisinde hammadde açığı doğurmaktadır.

Gösterge	**2024**	**2025**
Büyükbaş hayvan (bin baş)	272,0	275,0
Koyun (bin baş)	1.176,5	1.166,0
Keçi (bin baş)	615,2	569,7
Domuz (bin baş)	104,0	74,7
Arı kovanı (bin adet)	587,3	644,9
Süt üretimi (bin ton)	876,7	868,3
Et üretimi, canlı ağırlık (bin ton)	130,3	133,6
Yumurta (milyon adet)	888,1	836,7
Bal (bin ton)	5,9	6,3

Kaynak: INSTAT

Ülkede Hayvancılık Sektörünün Yaygın Sorunları:

- İşletmelerin küçük ölçekli ve dağınık olması.
- Hayvan başına verimliliğin artırılması ihtiyacı.
- Yem maliyetleri ve ithal yem girdilerine bağımlılık.
- Modern ahır, sağım ve soğutma sistemlerinin yetersizliği.
- Süt toplama, soğuk zincir, hayvan kayıtları ve veterinerlik hizmetlerinin geliştirilmesi ihtiyacı.
- Kırsal nüfusun yaşlanması ve genç nüfusun üretimden uzaklaşması.

1.1.4. Tarımsal üretimde makineleşme ve modernizasyon

Makine türü	**Adet**
Tekerlekli traktör	10.745
Döner toprak işleme makineleri	9.374
Mini traktör	6.240
Ekim makineleri	4.207

Biçme makineleri	3.304
Biçerdöver	743
Paletli traktör	157

Kaynak: INSTAT

Ülkenin Tarım Makineleri İthalatında Öne Çıkan Alanlar:

- Traktörler ve traktör yedek parçaları
- Toprak işleme, ekim ve hasat makineleri
- Sera konstrüksiyonları ve otomasyon sistemleri
- Damla sulama ve yağmurlama sistemleri
- Gübreleme ve ilaçlama ekipmanları
- Süt sağım ve süt soğutma sistemleri
- Hayvan yemleme ve ahır ekipmanları
- Soğuk hava depoları ve paketleme makineleri

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Arnavutluk'ta üretici fiyatları ürün, mevsim, pazar ve ölçek farklarından önemli ölçüde etkilenmektedir; bu nedenle tek bir "ortalama tarım üretici fiyatı" yerine ürün bazlı takip gerekmektedir. INSTAT'ın tarım ve hayvancılık istatistikleri üretim ve hayvan varlığı verilerini yayımlamakta, fiyat serileri ise ağırlıklı olarak Arnavutluk Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı ile pazar izleme yayınlarında ürün bazında izlenmektedir.

Türk ihracatçısı için fiyat değerlendirmesinde Arnavutluk'un kıyı ve Tiran çevresindeki perakende fiyatlarının, kırsal toptan pazar fiyatlarından belirgin biçimde yüksek olabileceği dikkate alınmalıdır. İhracat fiyatlandırmasında CIF Durres maliyeti, gümrük vergisi, %20 KDV, lojistik ve yerel dağıtım marjları birlikte hesaplanmalıdır. Arnavutluk'ta gıda ve tarım ürünlerine uygulanan KDV oranı %20 iken, Avrupa Birliği ülkelerinde bu oran ortalama %9 civarındadır. Bu durum, tüketici için nihai fiyatı önemli ölçüde artırmakta ve her aşamada kar marjlarını etkilemektedir. Ancak temel tüketim ürünlerinde (bazı tarım ürünlerini de kapsamaktadır) KDV'nin düşürülmesi yasa tasarısı aşamasındadır.

Buna ilaveten ülkede kış mevsiminde yaşanan aşırı yağışlara bağlı seller dönemsel olarak üretimde dalgalanmalar yaratarak fiyatları yukarı taşımaktadır.

Buna ilaveten ülkedeki tarım işletmeleri üzerindeki temel baskı unsuru; ithal kimyasal gübreler, sertifikalı tohumlar, paketleme ham maddeleri ve mazot fiyatlarındaki dalgalanmalardır. Üretici fiyatlarının girdi maliyet artış hızının gerisinde kalması, yerel çiftçiyi marj daralmasına zorlamakta ve pazardaki ithal, işlenmiş gıda ürünlerinin fiyat rekabetçiliğini artırmaktadır.

1.3 Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Sektör, küçük aile işletmeleri, yerel kooperatifler, süt ve et işleyicileri, gıda dağıtıcıları ile ithalatçı-perakendeci gruplarından oluşmaktadır. Arnavutluk Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı ile Ulusal Gıda Otoritesi (AKU), gıda ve tarımsal ürünlerin güvenliği, ruhsatlandırması ve denetiminde temel kurumlardır.

Üretici birlikleri ve kooperatifler özellikle süt, et, zeytinyağı, sebze-meyve, arıcılık ve organik üretim alanlarında yerel tedarik ile pazarlama ağları kurmaktadır. Ülkede öne çıkan üretici çatı kuruluşları aşağıda listelenmektedir:

Kurum/Kuruluş	Faaliyet Alanı	İnternet Sitesi
Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı	Tarım politikaları ve sektörel düzenlemeler	https://www.bujqesia.gov.al/en/
Tarım ve Kırsal Kalkınma Ajansı	Girişimcileri destekleme, sektörel planlama ve uygulama	https://azhbr.gov.al/
Ulusal Gıda Otoritesi (AKU)	Gıda güvenliği ve resmî kontroller	https://www.bujqesia.gov.al/autoriteti-kombetar-i-ushqimit/
Tiran Tarım Üniversitesi	Tarımsal eğitim ve araştırma	https://www.ubt.edu.al/en
AgroPuka	Kırsal kalkınma ve üretici örgütlenmesi	https://www.agropuka.org/
Arnavut Tarım İşletmeleri Konseyi (KASH)	Tarım ve tarıma dayalı sanayi temsilciliği	https://kash.org.al/
Organik Tarım Derneği (OAA)	Organik tarımın geliştirilmesi	https://organic.com.al/
Arnavut Üreticiler Birliği	Kırsal kalkınma ve üretici örgütlenmesi	https://prodhuesit.org/
Union of Milk Producers	Hayvancılık örgütlenmesi	https://bpq.al/
ADAD Malore	Dağlık bölge çiftçi örgütlenmesi	https://adadmalore.al/
Arnavutluk – Türkiye Ticaret ve Sanayi Odası	Genel ticari örgütlenme	https://attso.al/
MÜSİAD Albania	Genel ticari örgütlenme	https://musiadalbania.com/
Tiran Ticaret ve Sanayi Odası (CCIT)	Genel ticari örgütlenme	https://www.cci.al/en/

Arnavutluk'ta öne çıkan tarım ve hayvancılık üreticileri ile gıda işleme sanayi firmaları aşağıda listelenmektedir:

Firma	**Faaliyet Alanı**	**İnternet Sitesi**
Agrocon Albania	Meyve ve sebze üretimi	https://agroconalbania.al/
Agro Karaj	Meyve ve sebze üretimi	https://www.agrokaraj.com/
Albania Piemonte (Alpi)	Meyve ve sebze üretimi/işleme	https://alpi.al/
Herba Fructus Natyrore	Tıbbi aromatic bitki ve meyve işleme	https://herbafructus.al/
Organic Trade Albania	Tıbbi aromatic bitki işleme	
Palma	Kurutulmuş meyve ve kuruyemiş işleme	https://www.palma.al/
Alsi & Co (Krik Krak)	Kurutulmuş meyve ve kuruyemiş işleme	https://krikkrak.al/
Zdrava	Turşu, reçel, sos vb üretimi	https://zdravagroup.com/
Alegria	Kurutulmuş meyve ve kuruyemiş işleme	https://alegria.com.al/
AgroBlend Group	Un, makarna, şeker, unlu mamuller üretimi, tarım kimyasalları, gübre ve tohum üretimi	https://agroblend.com/
Atlas	Un, makarna üretimi	https://atlasmills.al/en/
Teuta	Bakliyat, şeker, un, ayçiçek yağı vs paketleme	https://www.teutadurres.com/
Ferra	Bakliyat, şeker, un, ayçiçek yağı vs paketleme	https://ferra.al/ferra-food/
İnsifa	Paketli pastacı ürünleri	https://insifa.al/
Tagani	Bisküvi	https://tagani.al/en/
Capital Resources (Kraco)	Çay, kahve, kakao işleme ve paketleme	https://kraco.al/
Ama	Kahve paketleme	https://amacaffe.com/
Natyral & ATC	Çay, baharat, aromatic yağ işleme ve paketleme	https://natyral-atc.com/en
Am Group (Olim)	Ayçiçek yağı üretimi	https://olim.al/

Agrotek Alb	Hayvan yemi üretimi, kanatlı eti işleme	
Erzeni	Süt ve süt ürünleri üretimi	https://www.erzeni.com/
Lufra	Süt ve süt ürünleri üretimi	https://lufra.al/
Zepa Natryral	Süt ve süt ürünleri üretimi	https://zepanatyral.al/en/
Gjirofarma	Süt ve süt ürünleri üretimi	https://gjirofarm.al/
Aiba Company	Yumurta üretimi	
Savio	Yumurta üretimi	https://savio.al/
Beata	Yumurta üretimi	https://beata.al/
Kazaazi	Şarküteri üretimi	https://www.kazazi.al/
EHW	Şarküteri üretimi	https://ehwgmbh.com/
Fix Pro	Şarküteri üretimi	https://fixpro.al/en/homepage-english/
Shkrela Olive Oil	Zeytin ve zeytinyağı üretimi	https://shkrelaoliveoil.com/en/
Musai	Zeytin ve zeytinyağı üretimi	https://www.musaioliveoil.com/
Malasi	Zeytin ve zeytinyağı üretimi	https://malasioil.com/
Subashi Olive Oil	Zeytin ve zeytinyağı üretimi	https://www.subashioliveoil.com/
Strati Company	Çiçek ticareti	https://strati.al/
AGR Shegaj	Tarım girdileri (gübre, ilaç, tohum) ticareti	https://www.shegaj-agr.com/

1.4 Sektörde Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Tarım ve hayvancılık ürünlerinin perakende yapısında modern süpermarket zincirleri, mahalle bakkalları, açık pazarlar ve toptancı halleri birlikte bulunmaktadır ancak süpermarket zincirlerinin pazar payı hızla artmaktadır. Pazarın en büyük oyuncusu, yaygın mağaza ağına sahip olan yerel zincir Big Market'tir. Onu uluslararası bayilik modelleriyle operasyon yürüten Spar Albania ve İtalyan menşeli Conad takip etmektedir. Bu zincirler, doğrudan ithalat yapma kapasitesine sahip olup, raflarında yüksek kaliteli işlenmiş Türk gıda ürünlerine (soslar, kuruyemiş, zeytin, bisküvi, şekerleme) geniş yer vermektedir.

Tiran, Durres, Fier, Vlora, İşkodra ve Elbasan nüfus yoğunluğu ve tüketim hacmi bakımından en önemli perakende pazarlarıdır.

Gıda toptan satışında ise ithalatçılar, yerel dağıtıcılar ve market zincirleri belirleyicidir. Taze tarım ürünlerinin toptan ticareti, Tiran ve Durres gibi metropollerin çeperlerinde yer alan büyük haller üzerinden yürütülmektedir. En büyük hacim, Tiran-Durres otoyolu üzerindeki modern lojistik merkezlerinde ve toplu ticaret pazarlarında (Tregu Gross) yer almaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Sektörde Ülkenin 2025 Yılında En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Sıra	Ülke Adı	İthalat Değeri ($)	Miktar (kg)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	İtalya	403.651.357	201.943.960	21,60%
2	Yunanistan	240.911.325	156.940.762	12,89%
3	Polonya	143.211.520	46.180.942	7,66%
4	Sırbistan	137.590.931	281.620.047	7,36%
5	Almanya	73.192.723	35.575.105	3,92%
6	Türkiye	59.036.233	27.111.689	3,16%
7	Romanya	56.031.974	11.884.369	3,00%
8	Kosova	53.093.895	69.330.666	2,84%
9	Hollanda	52.401.760	25.613.358	2,80%
10	Brezilya	48.025.535	28.036.320	2,57%

Kaynak: INSTAT

2.2 Sektörde Ülkenin 2025 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Sıra	Ülke Adı	İhracat Değeri ($)	Miktar (kg)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	İtalya	136.183.732	47.382.084	21,14%
2	Kosova	82.840.653	126.775.208	12,86%
3	Yunanistan	57.755.752	24.435.031	8,96%
4	Sırbistan	48.128.057	52.175.549	7,47%
5	ABD	33.133.230	6.122.647	5,14%
6	K. Makedonya	26.752.990	35.674.323	4,15%
7	Bosna Hersek	23.385.775	32.994.802	3,63%
8	İspanya	22.303.770	3.090.478	3,46%
9	Almanya	21.241.381	5.936.582	3,30%
10	Hırvatistan	21.022.735	20.004.902	3,26%
20	Türkiye	6.413.331	2.681.396	1,00%

Kaynak: INSTAT

3 Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Arnavutluk'a İhracatı ($)

	Gümrük Tarife Kodu (2 Basamaklı)	Ürün Adı	2021	2022	2023	2024	2025
1	01	Canlı Hayvanlar	1.126.210	503.700	447.457	408.801	343.095
2	02	Etler ve Yenilen Sakatat	489.550	1.007.923	256.508	932.739	1.230.944
3	03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	1.574.200	676.824	35.054	186.800	734.161
4	04	Süt Ürünleri, Yumurtalar, Tabii Bal, Diğer Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	313.194	2.196.053	253.188	119.218	196.006
5	05	Diğer Hayvansal Menşeli Ürünler (Kıl, Kemik, Boynuz, Fildişi, Mercan, Bağırsak, Vb.)	3.103	9.778	193	60	3.715
6	06	Canlı Ağaçlar ve Diğer Bitkiler, Yumrular, Kökler ve Benzerleri, Kesme Çiçekler ve Süs Yaprakları	393.381	156.338	215.708	183.281	136.363
7	07	Yenilen Sebzeler ve Bazı Kök ve Yumrular	1.744.600	1.799.740	2.790.174	2.751.931	2.137.876
8	08	Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler	2.460.080	2.397.880	2.449.078	2.874.454	1.870.681
9	09	Kahve, Çay, Paraguay Çayı ve Baharat	66.992	661.171	725.193	938.283	123.605
10	10	Hububat	2.176.457	3.407.452	5.222.557	4.629.953	4.104.655
11	11	Değirmencilik Ürünleri, Malt, Nişasta, İnülin, Buğday Gluteni	350.110	640.647	182.826	101.804	290.526

12	12	Yağlı Tohum ve Meyveler, Muhtelif Tane, Tohum ve Meyveler, Sanayide ve Tıpta Kullanılan Bitkiler, Saman ve Kaba Yem	981.570	1.292.996	1.408.909	1.561.625	1.654.334
13	13	Lak, Sakız, Reçine ve Diğer Bitkisel Özsu ve Hülasalar	7.797	3.174	2.240	2.709	6.698
14	14	Örülmeye Elverişli Bitkisel Maddeler, Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen veya Yer Almayan Bitkisel Ürünler	1.007	1.604	817	3.929	1.279
15	15	Hayvansal, Bitkisel veya Mikrobiyal Katı ve Sıvı Yağlar ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal ve Bitkisel Mumlar	3.100.993	3.198.476	2.740.523	3.307.671	3.531.930
16	16	Et, Balık, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar veya Diğer Su Omurgasızlarının Müstahzarları	497.711	635.273	754.060	1.151.322	1.071.638
17	17	Şeker ve Şeker Mamulleri	3.282.222	3.199.914	3.882.199	3.637.447	3.716.932
18	18	Kakao ve Kakao Müstahzarları	2.708.836	2.092.990	2.346.558	2.525.116	3.223.157
19	19	Hububat, Un, Nişasta veya Süt Müstahzarları, Pastacılık Ürünleri	13.760.109	15.180.440	16.361.418	18.031.200	17.881.803
20	20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	2.455.336	2.113.879	2.984.849	3.595.189	3.875.811
21	21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları (Kahve Hülasaları, Çay Hülasaları,	6.109.590	6.337.445	8.057.434	7.861.371	8.349.870

		Mayalar, Soslar, Diyet Mamaları, Vb.)					
22	22	Meşrubat, Alkollü İçkiler ve Sirke	4.983.513	5.016.813	1.314.750	932.831	783.259
23	23	Gıda Sanayiinin Kalıntı ve Döküntüleri, Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	1.681.224	2.013.466	374.775	525.794	971.063
24	24	Tütün ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	3.391.713	760.098	1.190.192	1.085.004	8.472
	TOPLAM		**53.659.498**	**55.304.074**	**53.996.660**	**57.348.532**	**56.247.873**

Kaynak: TÜİK

3.2 Sektörde Ülkemizin Arnavutluk'a İhracatı (kg)

	Gümrük Tarife Kodu (2 Basamaklı)	**Ürün Adı**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
1	01	Canlı Hayvanlar	126.516	62.239	41.124	25.097	20.721
2	02	Etler ve Yenilen Sakatat	374.225	547.197	136.600	463.172	651.612
3	03	Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	336.957	113.235	3.860	4.920	15.750
4	04	Süt Ürünleri, Yumurtalar, Tabii Bal, Diğer Yenilebilir Hayvansal Menşeli Ürünler	102.005	1.407.285	106.454	64.286	115.790
5	05	Diğer Hayvansal Menşeli Ürünler (Kıl, Kemik, Boynuz, Fildişi, Mercan, Bağırsak, Vb.)	101	345	5	4	912
6	06	Canlı Ağaçlar ve Diğer Bitkiler, Yumrular, Kökler ve Benzerleri,	291.717	100.163	236.170	293.215	233.255

		Kesme Çiçekler ve Süs Yaprakları					
7	07	Yenilen Sebzeler ve Bazı Kök ve Yumrular	3.590.521	3.710.295	6.175.392	5.637.197	5.020.378
8	08	Yenilen Meyveler ve Sert Kabuklu Meyveler	4.197.257	4.295.502	4.523.733	4.336.127	2.280.991
9	09	Kahve, Çay, Paraguay Çayı ve Baharat	22.404	125.347	138.353	171.223	27.590
10	10	Hububat	3.777.927	4.835.748	7.005.325	5.715.685	4.616.957
11	11	Değirmencilik Ürünleri, Malt, Nişasta, İnülin, Buğday Gluteni	666.629	1.045.461	353.808	226.349	692.690
12	12	Yağlı Tohum ve Meyveler, Muhtelif Tane, Tohum ve Meyveler, Sanayide ve Tıpta Kullanılan Bitkiler, Saman ve Kaba Yem	4.575	141.950	75.218	83.194	83.285
13	13	Lak, Sakız, Reçine ve Diğer Bitkisel Özsu ve Hülasalar	1.561	696	1.471	1.381	3.358
14	14	Örülmeye Elverişli Bitkisel Maddeler, Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen veya Yer Almayan Bitkisel Ürünler	282	252	210	11.184	263
15	15	Hayvansal, Bitkisel veya Mikrobiyal Katı ve Sıvı Yağlar ve Bunların Parçalanma Ürünleri; Hazır Yemeklik Katı Yağlar; Hayvansal ve Bitkisel Mumlar	2.281.924	1.863.898	1.823.328	2.160.024	1.978.934
16	16	Et, Balık, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar veya Diğer Su Omurgasızlarının Müstahzarları	185.129	206.361	227.151	373.050	350.542
17	17	Şeker ve Şeker Mamulleri	2.402.383	1.943.372	2.581.637	2.532.136	2.294.127

18	18	Kakao ve Kakao Müstahzarları	1.191.544	841.247	845.617	755.042	711.318
19	19	Hububat, Un, Nişasta veya Süt Müstahzarları, Pastacılık Ürünleri	8.508.116	9.336.504	7.509.399	7.753.560	6.779.464
20	20	Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar	652.833	511.046	599.033	758.324	932.461
21	21	Yenilen Çeşitli Gıda Müstahzarları (Kahve Hülasaları, Çay Hülasaları, Mayalar, Soslar, Diyet Mamaları, Vb.)	3.501.324	3.210.084	3.482.800	3.386.215	3.066.327
22	22	Meşrubat, Alkollü İçkiler ve Sirke	6.848.667	5.241.052	1.034.361	939.029	980.618
23	23	Gıda Sanayiinin Kalıntı ve Döküntüleri, Hayvanlar İçin Hazırlanmış Kaba Yemler	1.528.278	1.436.750	381.744	471.046	833.624
24	24	Tütün ve Tütün Yerine Geçen İşlenmiş Maddeler	426.664	97.420	131.802	102.210	510
	TOPLAM		**41.019.539**	**41.073.449**	**37.414.595**	**36.263.670**	**31.691.477**

Kaynak: TÜİK

3.3 Sektörde Ülkemizin Arnavutluk'a 2025 Yılında En Fazla İhraç Ettiği İlk 20 Ürün

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2025 ($)
1	190590	Diğer Ekmekçilik Mamulleri, Hosti, Eczacılıkta Kullanılan Boş İlaç Kapsülleri, Mühür Güllacı, Pirinç	10.691.646
2	210500	Dondurma ve Yenilen Diğer Buzlar	4.872.648
3	190531	Tatlı Bisküviler	4.571.806
4	100630	Pirinç (Yarı veya Tam Olarak Değirmenden Geçirilmiş)	3.410.051
5	200819	Farklı Şekillerde Hazırlanmış veya Konserve Edilmiş Diğer Sert Kabuklu Meyveler ve Diğer Tohumlar	3.073.221
6	170490	Kakao İçermeyen Diğer Şeker Mamulleri	2.701.162

7	151710	Margarin (Sıvı Margarin Hariç)	2.436.204
8	210690	Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen veya Yer Almayan Diğer Gıda Müstahzarları	2.024.870
9	190532	Waffle ve Gofretler	1.511.923
10	120991	Sebze Tohumları	1.374.449
11	180632	Kalıp, Dilim veya Çubuk Halinde Çikolata ve Kakao İçeren Diğer Gıda Müstahzarları; Doldurulmamış	1.329.712
12	180690	Kakao ve Çikolata İçeren Diğer Gıda Müstahzarları (Ambalajda <= 2 Kg)	1.135.134
13	151790	Sıvı Margarin ve Hayvansal veya Bitkisel Yağların Karışımları veya Müstahzarları	887.023
14	070200	Domates (Taze/Soğutulmuş)	817.324
15	030199	Canlı Diğer Balıklar	734.161
16	020714	Horoz ve Tavukların Parçalanmış Et ve Sakatatı (Dondurulmuş)	696.755
17	100510	Mısır; Tohumluk	648.507
18	220210	Sular (Mineral ve Gazlı Sular Dahil) (İlave Şeker veya Tatlandırıcı Katılmış veya Aromalandırılmış)	620.053
19	210410	Çorbalar, Et Suları ve Müstahzarları	619.606
20	160414	Ton Balıkları, Orkinoslar ve Palamut; Hazırlanmış veya Konserve Edilmiş, Bütün veya Parça Halinde	601.350
	TOPLAM		**44.757.605**

Kaynak: TÜİK

Sektörde Arnavutluk'a ihraç edilen ilk 20 ürünün parasal değeri, sektördeki Arnavutluk'a toplam ihracatın yaklaşık **%80'ini**, ilk 5 ürün ise **%47'sini** oluşturmaktadır.

4 Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Arnavutluk pazarına giriş yapacak ihracatçıların lojistik, depolama ve tüketim yoğunluğu açısından odaklanması gereken dört ana merkez bulunmaktadır:

- Tiran: Ülke nüfusunun ve satın alma gücünün en yüksek olduğu başkent, organize perakende zincirlerinin merkez ofislerine ve ana tüketim noktalarına ev sahipliği yapmaktadır. Tiran, üst segment işlenmiş gıda ürünleri için birincil hedef pazardır.
- Durres: Ülkenin en büyük liman kenti ve lojistik aktarma merkezidir. İthalat antrepolarının, büyük gıda toptancılarının ve soğuk hava depolarının yoğunlaştığı bölgedir. Şehir, aynı zamanda turizm koridorunun başlangıcı olduğundan HoReCa (Otel, Restoran, Kafe) kanalı için de dağıtım üssüdür.
- Fier, Lushnje, Bera ve Korça: Ülkenin en önemli bitkisel ve hayvansal üretim merkezleri olmasından ötürü üreticiye yönelik tarımsal girdiler bakımından önemlidir.
- Vlora: Güneydeki turizm destinasyonlarını besleyen ve aynı zamanda ülkenin tarımsal üretim kalbi olan Fier bölgesiyle birleşen bu hat, özellikle gıda işleme tesislerine yönelik hammadde,

katkı maddeleri, paketleme malzemeleri ve tarım teknolojileri ihracatı için yüksek potansiyel taşımaktadır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Süt ve süt ürünleri sektöründe Lufra, Erzeni ve Zepa Natyral, yumurta ve hayvan yemi sektöründe AIBA, şarküteri üretiminde Fix Pro, bakliyat üretiminde (paketlemesinde) Teuta ve un/makarna üretiminde Atlas öne çıkmaktadır.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Kurum/Kuruluş	Faaliyet Alanı	İnternet Sitesi
Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı	Tarım politikaları ve sektörel düzenlemeler	https://www.bujqesia.gov.al/en/
Tarım ve Kırsal Kalkınma Ajansı	Girişimcileri destekleme, sektörel planlama ve uygulama	https://azhbr.gov.al/
Ulusal Gıda Otoritesi (AKU)	Gıda güvenliği ve resmî kontroller	https://www.bujqesia.gov.al/autoriteti-kombetar-i-ushqimit/
Tiran Tarım Üniversitesi	Tarımsal eğitim ve araştırma	https://www.ubt.edu.al/en
AgroPuka	Kırsal kalkınma ve üretici örgütlenmesi	https://www.agropuka.org/
Arnavut Tarım İşletmeleri Konseyi (KASH)	Tarım ve tarıma dayalı sanayi temsilciliği	https://kash.org.al/
Organik Tarım Derneği (OAA)	Organik tarımın geliştirilmesi	https://organic.com.al/
Arnavut Üreticiler Birliği	Kırsal kalkınma ve üretici örgütlenmesi	https://prodhuesit.org/
Union of Milk Producers	Hayvancılık örgütlenmesi	https://bpq.al/
ADAD Malore	Dağlık bölge çiftçi örgütlenmesi	https://adadmalore.al/
Arnavutluk – Türkiye Ticaret ve Sanayi Odası	Genel ticari örgütlenme	https://attso.al/
MÜSİAD Albania	Genel ticari örgütlenme	https://musiadalbania.com/
Tiran Ticaret ve Sanayi Odası (CCIT)	Genel ticari örgütlenme	https://www.cci.al/en/

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Kaynak	Kullanım Amacı	İnternet Sitesi
QKB	Şirket kayıtları, faaliyet alanı ve tüzel kişilik bilgileri	https://qkb.gov.al/
INSTAT	Sektör ve dış ticaret verileri	https://www.instat.gov.al/en/
UN Comtrade	Ülke ve ürün bazında ithalat verileri	https://comtrade.un.org/
Albanian Customs	Gümrük tarifeleri ve ithalat mevzuatı	https://dogana.gov.al/english/
Europages	Tarım ve gıda sektöründeki ticari işletmeler	https://www.europages.co.uk/
Revio Albania	Sektör ve şehir bazında firma listeleri	https://revio.al/

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Arnavutluk'ta tarım ve hayvancılık sektörüne ait ürünlerin ithalatı için her sevkiyatın Sınır Kontrol Noktalarında sıkı kontrollerden geçmesi gerekmektedir. Bu prosedürler öncelikle Ulusal Gıda Otoritesi (AKU) ve Arnavutluk Gümrük İdaresi tarafından düzenlenmektedir.

Genel ithalat belgeleri

- Ticari fatura
- Çeki listesi
- Taşıma belgesi (CMR, konşimento veya hava yolu taşıma belgesi)
- Menşe şahadetnamesi veya tercihli menşe ispat belgesi
- Gümrük beyannamesi
- Sigorta belgesi (varsa)
- Ürün teknik belgeleri ve uygunluk belgeleri (gerektiğinde)

Bitkisel ürünler

- Bitki sağlık sertifikası (Ürün kapsamına giriyorsa)
- Gerektiğinde ithalat izni ve ön bildirim.
- Menşe ve üretim bilgileri
- Bitki koruma ürünü kalıntı analizleri ve ilgili laboratuvar belgeleri

Hayvansal ürünler

- Veteriner sağlık sertifikası
- Kesim ve işleme tesisinin onay bilgileri
- Üretim/parti numarası ve izlenebilirlik belgeleri
- Gerektiğinde laboratuvar analizleri
- Soğuk zincir ve sıcaklık kayıtları
- İthalat izni ve sınır kontrol belgeleri

Gübre, tohum ve bitki koruma ürünleri

- Ürün kayıt ve ruhsat belgeleri

- İçerik ve bileşim analizler
- Güvenlik bilgi formu (SDS)
- Etiket ve kullanım talimatları
- Tohumlarda çimlenme ve saflık analizleri
- Bitki koruma ürünlerinde etkin madde ve ruhsat bilgileri

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Genel tarım, hayvancılık ve işlenmiş gıda ürünleri için Arnavutluk mevzuatında zorunlu bir "Sevk Öncesi İnceleme" şartı bulunmamaktadır. Gümrük kontrolü ve fito-saniter analizler doğrudan Arnavutluk sınır kapılarındaki Ulusal Gıda Otoritesi (AKU) müfettişleri tarafından yapılmaktadır. Türk ihracatçısının, sözleşme öncesinde ithalatçısından ürün bazlı kontrol şartını yazılı olarak teyit ettirmesi önerilmektedir.

Bununla birlikte, büyük montanlı dökme ürün ithalatlarında veya alıcının özel talebi doğrultusunda Türkiye'de yerleşik uluslararası akredite gözetim şirketlerinden miktar, kalite ve yükleme gözetim hizmeti alınması ticari anlaşmazlıkları önlemek adına tavsiye edilmektedir.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Fuar	Kapsam	İnternet Sitesi
Tirana International Fair (TIF)	Tarım-gıda dahil çok sektörlü fuar; TIF AGRO bölümü vardır.	https://klikekspogroup.com/
Agriculture Days	Tarım, hayvancılık, tarımsal girdi ve finans.	https://i-exhibitions.com/
AGRO TECH & NATURAL	Tarım, hayvancılık, bahçecilik ve tarım teknolojileri.	https://www.expocity.al/en/

Söz konusu fuarlarda 2026 yılında milli katılım bulunmamaktadır.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

2027 yılında Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından genel ticaret heyeti planlanmakta olup doğrudan sektör özelinde bir ticaret heyeti planlaması bulunmamaktadır.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Elektronik İhale Takibi: https:// www.app.gov.al

Batı Balkanlar Yatırım Çerçevesi: https://wbif.eu/wbif-projects

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Ülkemiz ile Arnavutluk arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması, 22 Aralık 2006 tarihinde Tiran'da imzalanmıştır. Anlaşmanın onaylandığına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı 12 Mart 2008 tarih ve 26814 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış, 1 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın eki tercihli ticarete konu ürünler listesi incelendiğinde Arnavutluk'tan ülkemize 33 ürün grubu için (peynir, yumurta, bal, domates, soğan, lahana, havuç, hıyar, fasulye, kavun-karpuz, bezelye, bazı şifalı bitkiler , bazı kabuklu meyveler, bazı sebzeler, bazı meyve 12 Ticaret Bakanlığı, 2020 konserveleri, alkollü-alkolsüz içecekler vs..) çeşitli oranlarda vergi indirimleri uygulanırken,

ülkemiz menşeli 46 ürün grubu için (bazı peynirler, yumurta, bal, baklagilleri, fındık, ceviz, kestane, antepfıstığı, incir, üzüm, turunçgiller, elma, kiraz, şeftali, çilek, baharatlar, çikolatalı ürünler, kakaolu ürünler, ekmekçi mamulleri, çeşitli meyve sebze konserveleri, reçeller, meyve suları, mayalar, dondurma, içme suları ve yem) çeşitli miktar ve oranlarda tercihli ticaret öngörülmektedir. Arnavutluk, meyve sebze konserveleri ve salça, bazı alkollü içecekler, hazır gıdalar, bazı şifalı bitkiler ve kesme çiçekler ithalatında ülkemiz ve üçüncü ülke menşeli mallar için %15, diğer ürünlerde ise 0 ila %10 arasında gümrük vergi uygulamaktadır.

2008 yılında imzalanan Serbest Ticaret Antlaşmasının ardından uygulanan gümrük tarifelerinde karşılıklı olarak indirime gidilmesi, birçok kalemde vergilerin kaldırılması Türkiye ve Arnavutluk arasındaki ticaret partnerliğinin güçlenmesini sağlamıştır.

Arnavutluk ile Birleşik Krallık, EFTA, CEFTA ve AB arasında da STA mevcuttur.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Türkiye menşeli ürünlerin STA avantajından yararlanabilmesi için aşağıdakiler gereklidir

- Ürünün STA Protokol II'deki menşe kurallarını karşılaması
- Geçerli **EUR.1 sertifikası** düzenlenmesi
- Fatura, taşıma ve gümrük beyannamelerinde menşe bilgilerinin tutarlı olması
- İlgili ürünün Protokol I'deki taviz listesinde yer alması
- Kontenjanlı ürünlerde kontenjan yönetimine uygun başvuru/izin süreçlerinin tamamlanması

Arnavutluk, 1 Ocak 2025'ten itibaren Türkiye'den elektronik olarak düzenlenen EUR.1 belgelerini kabul etmektedir.

4.10 Sektörde Standartlar

Arnavutluk, gıda güvenliğinde AB uyum sürecinde ilerlemekte ve WTO SPS kurallarını uygulamaktadır. İthal gıda ürünlerinin Arnavutluk gıda güvenliği ve kalite standartlarını, etiketleme ve ambalaj kurallarını karşılaması gerekir.

Hayvansal ürünlerde AB benzeri veteriner ve gıda güvenliği kontrolleri uygulanmaktadır. Bitkisel ürünlerde ise bitki sağlığı, zararlı organizma ve fitosaniter sertifika şartları geçerlidir.

Genel olarak işlenmiş gıda ithalatında tesislerin HACCP, ISO 22000 (Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi) ve ISO 9001 sertifikalarına sahip olması aranır veya tercih sebebi sayılır.

Taze ürünlerde pazarda hâkim olan büyük süpermarket zincirleri (özellikle Spar ve Conad), ise tedarikçilerinden GlobalGAP (İyi Tarım Uygulamaları) ve IFS Food sertifikasyon standartlarına uygun üretim ve ilaç kalıntısı (MRL- Maksimum Rezidü Limitleri) limitlerine kesin uyum talep etmektedir.

4.11 Sektörde Etiketleme

Gıda etiketlerinde Arnavutça dilinde; ürün adı, bileşenler, alerjenler (koyu renkle), net miktar, son tüketim tarihi veya tavsiye edilen tüketim tarihi, saklama ve kullanım koşulları, üretici/ithalatçı bilgileri, menşe ülke ve gerektiğinde beslenme beyanı bulunmalıdır. Etiket, ambalaj ve ürün güvenliği kuralları ithalat aşamasında denetlenmektedir.

Türk üreticiler/ihracatçılar, Arnavutça etiketi ya da en azından Arnavutça ek etiketi kullanmalı (pazarda sıkça tercih edilmektedir); Arnavutluk pazarında AB tarzı gıda etiketlemesine uyum sağlamalıdır.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Ambalaj malzemelerinin gıda ile temasa uygun, sızdırmaz ve Batı Balkan lojistik hatlarındaki sarsıntılara dayanıklı olması gerekmektedir. Taşımada kullanılan tüm ahşap paletlerin ISPM-15 standardına uygun olarak ısıl işlemden geçmiş ve damgalanmış olması zorunludur. Damgası olmayan paletli gönderiler sınır kapılarından geri çevrilmektedir. Tüketici ambalajlarında ise geri dönüştürülebilir, çevre dostu malzemelerin kullanılması pazarda marka imajına pozitif katkı sağlamaktadır.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar vb.)

Türkiye'den Arnavutluk'a en yaygın güzergâh, karayolu ile Türkiye–Yunanistan–Arnavutluk hattıdır. Bu mod ve hat pazarın %90'ına hakimdir. Karayolunda taşıma süreleri gümrüklerdeki yoğunluğa bağlı olarak ortalama 3 ila 6 gün arasındadır. TIR'lar genellikle Türkiye'den çıkış yaptıktan sonra iki ana rotayı kullanmaktadır:

1. Kuzey Rotası: Bulgaristan → Sırbistan veya Kuzey Makedonya → Arnavutluk.

2. Güney Rotası: Yunanistan gümrükleri üzerinden doğrudan güney sınır kapılarından (Kapshtica (çoğunlukla) veya Kakavia) giriş.

Denizyolu alternatifinde İstanbul, İzmir veya Mersin limanlarından kalkan konteyner gemileri ile İtalya aktarmalı veya doğrudan Durres limanına sevk edilmekte olup; Durres, ülkenin ana ithalat ve dağıtım limanı konumundadır.

Karayolu taşımacılığı kapıdan kapıya teslim, hız ve esneklik sağlarken; denizyolu yüksek hacimli ve dayanıklı ürünlerde maliyet avantajı sunmaktadır. Soğuk zincirli ürünlerde transit süre, gümrük bekleme süresi ve sıcaklık kontrollü araç kapasitesi dikkatle planlanmalıdır.

Arnavutluk'ta Durres, Vlora, Shengjin ve Limjon (Saranda) limanları mal ticaretinde kullanılsa da ülkede deniz yolundan gerçekleştirilen dış ticaretin %96'sı Durres limanından yapılmaktadır.

4.14 Dağıtım Kanalları

Arnavutluk'ta dağıtım kanalı mimarisi iki farklı ürün grubuna göre aşağıdaki gibidir:

- Gıda: Üretici/ihracatçı → ithalatçı/distribütör → toptancı (yeterli talep oluşursa en çok satan ürün gruplarında) → market zinciri/yerel bakkal → tüketici.
- Tarımsal girdiler: Üretici/ihracatçı → distribütör → tarım bayisi → çiftçi/üretici.

Ülkede doğrudan süpermarket zincirlerine satış yapmak mümkün olmakla birlikte, ülkedeki tüm lojistik, yerel depolama, zincir mağaza içi raf bedeli (listing fee) süreçlerini ve pazarlamayı yönetecek münhasır bir ulusal distribütör ile çalışmak en güvenli yol olarak görülmektedir.

Bölge olarak ise Tiran ve Durres, dağıtım merkezciliği bakımından öne çıkmakta olup; Fier, Berat ve Vlora ise tarımsal girdi ile gıda tüketimi açısından önemli pazarlardır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Arnavutluk'ta taze gıda veya standart hayvancılık ürünlerinin e-ticareti henüz emekleme aşamasındadır. Gıda ürünlerinde soğuk zincir, son teslimat maliyeti ve gıda güvenliği nedeniyle e-ticaret daha çok işlenmiş, dayanıklı ve ambalajlı ürünlerde uygundur. Ülkede özellikle kuru gıda, takviye edici gıdalar, kahve ve niş tarım ürünlerinin çevrimiçi satışı artmaktadır.

Arnavutluk'ta e-ticaret; yerel pazaryerleri (Tana.al, stina.al, gjirafamall, dyqan.taxi, ega.al gibi), sosyal medya üzerinden satış, market zincirlerinin çevrimiçi kanalları ve Temu/AliExpress gibi küresel platformlar üzerinden gelişmektedir.

Süpermarket kanadında Spar Online ve yerel teslimat ağları (wolt, baboon, foodini gibi) taze gıda siparişlerinde aktiftir.

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

2026 resmî tatilleri aşağıdaki gibidir:

01.01.2026 Yeni Yıl Tatilleri

02.01.2026 Yeni Yıl Tatilleri

14.03.2026 Yaz Günü

20.03.2026 Ramazan Bayramı

22.03.2026 Nevruz Günü

05.04.2026 Katolik Paskalya Pazarı

12.04.2026 Ortodoks Paskalya Pazarı

01.05.2026 Uluslararası İşçi Bayramı

27.05.2026 Kurban Bajramı

05.09.2026 Aziz Teresa'nın Kutsama Günü

22.11.2026 Alfabe Günü

28.11.2026 Bayrak ve Bağımsızlık Gün

29.11.2026 Kurtuluş Günü

08.12.2026 Ulusal Gençlik Günü

25.12.2026 Noel

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Arnavutluk gıda ve tarım markalarının dijital pazarlamasında Instagram ve Facebook ezici bir üstünlüğe sahiptir. Genç nüfus arasında TikTok video reklamları gıda ürünlerinin bilinirliğini artırmada (özellikle atıştırmalık ve içecek grubunda) ana yönlendiricidir.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük vergileri ve Muafiyetleri

Bireysel hızlı kargo (B2C) gönderilerinde Arnavutluk gümrük muafiyet limiti oldukça düşüktür. Değeri 22 Avro'yu aşan bireysel e-ticaret gönderileri vergiye tabidir. Bu sebeple sınır ötesi e-ihracat

yerine, ürünlerin Arnavutluk'ta yerel bir depoda stoklanarak (B2B2C modeli) mikro dağıtımla satılması lojistik açıdan daha sürdürülebilirdir.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

10028 sayılı 11.05.2009 tarihli Elektronik Ticaret Kanunu AB'nin GDPR mevzuatına uyumlu Kişisel Verilerin Korunması kanunları çerçevesinde yürütülmektedir. Gıda maddesi satılıyorsa, online platformun da (AKU) sistemine kayıtlı olması şarttır.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Arnavutluk'ta yerel kargo, son mil teslimatı, depolama hizmetleri gelişmektedir; ancak ülke çapında ve sipariş karşılama (fulfillment) altyapısı sınırlıdır.

Firma/kurum	Hizmet	Adres
Posta Shqiptare	Ulusal posta ve kargo	https://www.postashqiptare.al/
Albanian Courier	Kurye ve teslimat	https://www.albaniancourier.al/
DHL	Uluslararası hızlı kargo	https://www.dhl.com/al-en/home.html
FedEx-TNT	Uluslararası hızlı kargo	https://www.fedex.com/
UPS	Uluslararası hızlı kargo	https://www.ups.com/
E-commerce4all Albania	E-ticaret ve posta operatörleri hakkında bilgi	https://ecommerce4all.al/

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Türk ürünlerinin; kalite, çeşitlilik, helal uygunluk, yakın coğrafya ve hızlı tedarik avantajıyla konumlandırılabileceği değerlendirilmektedir. Nitekim pazarda Türk malı imajı kalitesi ve uygun fiyat dengesi nedeniyle oldukça olumludur. B2B tedarikçi pazarlamasında fuar, distribütör ziyareti, numune programı, Arnavutça katalog ve dijital kampanya birlikte kullanılmalıdır.

B2C tüketici pazarlamasında ise Büyük süpermarketlerde (Big Market vb.) hafta sonları yapılacak ürün tadım aktiviteleri, indirim broşürlerinde (insert) yer almak ve yerel televizyonlar ile dijital medyada Arnavutça dilinde kısa tarif videoları yayınlamanın etkili olacağı düşünülmektedir.

Gıda ürünlerini tutundurmada (özellikle ilk girişte bilinirlik oluşturmada) sosyal medya, televizyon ve açık alan (billboard, led ekran, tabela, totem vb.) reklamları ülkede yaygın olarak kullanılmaktadır.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

- Turizmin Etkisi ve HoReCa Canlılığı: Arnavutluk'un Akdeniz'in yeni turizm yıldızı olmasıyla birlikte, ülkeye gelen milyonlarca turistin (2025 yılında 12,5 milyon kişi) yeme-içme ihtiyacı otel ve restoran sektörünü (HoReCa) devasa bir alıcı konumuna getirmiştir. Kaliteli zeytinyağı, dondurulmuş gıdalar, gurme soslar ve et ürünlerine olan kurumsal talep artmaktadır.

- Sağlıklı ve Fonksiyonel Gıda Eğilimi: Kentleşen nüfusta organik, glütensiz, şekersiz atıştırmalıklar ile bio-ürünlere olan talep hızla yükselmektedir. Tüketiciler ambalaj arkası okuma alışkanlığı kazanmaktadır.
- Fiyat Hassasiyeti: Batı Balkanlar genelinde olduğu gibi, enflasyonist baskılar nedeniyle geniş halk kitlelerinde fiyat-performans dengesi hala en belirleyici satın alma kriteridir.
- Tarımsal Girdi: Verimlilik, sulama, sera, yem kalitesi, hayvan sağlığı ve dijital tarım çözümleri önemli fırsat alanlarıdır.

4.18 Sektörde vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Vergi Türü	Standart Oran	Türkiye Menşeli Ürünlerin Durumu
Gümrük Vergisi	%0 - %15	Ürün bazında değişir; genel aralık %0–15
Katma Değer Vergisi (TVSH)	%20	%20 olarak standart uygulanır. (Tarımsal ham girdilerin bazılarında %10 indirimli oran vardır ancak nihai gıda ürünlerinde %20'dir). İthalatta CIF + gümrük vergisi ve diğer vergiler üzerinden hesaplanır
Özel Tüketim Vergisi (Akciza)	Ürüne Göre	Temel tarım ve hayvancılık gıdalarında uygulanmaz. Yalnızca alkollü içecekler, tütün ürünleri, enerji ürünleri ve kahve gibi spesifik ithalat kalemlerinde maktu olarak tahsil edilir.
İlave Gümrük / Anti-Damping	Yok	Şu an için Türkiye menşeli tarım ürünlerine yönelik aktif bir ticaret savunma önlemi veya anti-damping vergisi bulunmamaktadır.
Plastik Ambalaj Vergisi	Kg Başına 35 Lek	Karma ambalajlarda plastiğin toplam ambalaj kütlesinin en az %51'ini oluşturması halinde plastik ambalaj vergisi devreye girer.
Cam Ambalaj Vergisi	Kg Başına 5 Lek	Cam ambalaj boş olarak ayrı ithal edildiğinde doğrudan vergilendirilir. Başka bir ürünün ambalajı olarak getirildiğinde ise, ambalajın toplam ağırlığının en az %80'ini cam malzeme oluşturuyorsa bu vergi tahsil edilir.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Temel engeller; gıda güvenliği ve veteriner/fitosaniter kontrolleri, AKU lisansı, Arnavutça etiketleme, sınır kontrol beklemeleri, gıda güvenliği ve laboratuvar analizleri, tohum ve bitki koruma ürünlerinde kayıt/ruhsat gereklilikleri ile pestisit kalıntı limitleri ve mikrobiyolojik kriterler.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

- Türkiye-Arnavutluk STA'sı sayesinde uygun ürünlerde gümrük vergisi avantajı
- Arnavutluk'un tarım ve gıda ithalatına bağımlı yapısı

- Ülkede azalan kırsal nüfusa bağlı tarımsal üretim düşüşü
- Ülkedeki doğa olaylarına bağlı kırılgan tarımsal üretim altyapısı
- Turizm sezonunda gıda, içecek ve HORECA talebi
- Tarımsal girdi, makine, sera, sulama ve yem pazarında modernleşme ihtiyacı
- E-ticaret ve mobil ticaretin yaygınlaşması
- Türkiye'nin denizyolu ve karayolundan hızlı tedarik avantajı
- Türk dizileri ve kültürel yakınlık sayesinde Türk markalarına duyulan güven

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

- İtalya, Yunanistan ve CEFTA ülkelerinden gelen güçlü rekabet
- Küçük pazar hacmi ve düşük sipariş büyüklükleri
- Bazı küçük işletmelerin finansal kapasitesinin sınırlı olması
- Gıda güvenliği, veteriner ve fitosaniter kontrollerden kaynaklanan giriş riski
- Ödeme riski, kur dalgalanması ve nakit akışı baskısı
- AB ve CEFTA menşeli ürünlerin tercihli erişimi
- Soğuk zincir ve son mil dağıtımdaki altyapı sınırlılıkları
- Yerli hasat dönemlerinde ithalatın azalması

7. İlgili Sektörde İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

- Ürünü tek bir genel kategori olarak değil, GTİP bazında değerlendirmek
- Durres veya Tiran merkezli, soğuk zincir kapasitesi olan bir distribütörle anlaşmak
- EUR.1 düzenlenebilirliği ve STA taviz listesindeki ürün statüsünü sevkiyat öncesi teyit etmek
- Arnavutça etiket ve yerel tüketici diline uygun ambalaj hazırlamak
- Arnavutluk'taki düzenli fuarlara ve Türk-Arnavut çatı kuruluşlarınca düzenlenen etkinliklere katılmak
- Akreditif, sigorta ve kısa vadeli ticari risk koruması kullanmak
- Tarımsal girdi firmaları için Fier, Berat ve Elbasan; gıda firmaları için Tiran, Durres ve Vlora'ya odaklanmak

8. Genel Değerlendirme

Arnavutluk, küçük nüfusuna (yaklaşık 2,4 milyon yerleşik nüfus) rağmen, yıllık 10 milyonu aşan turist trafiği ve tarım ürünlerindeki 1,22 milyar $'lık devasa dış ticaret açığı ile hacminden büyük bir potansiyel barındırmaktadır.

Ülkenin tarımsal üretim kapasitesi bulunmasına rağmen işletmelerin küçük ölçekli olması, makineleşme ihtiyacı, depolama ve işleme altyapısındaki eksiklikler, hayvancılıkta verimlilik sorunları ve tarım-gıda dış ticaret açığı ticari fırsatlar yaratmaktadır.

Arnavutluk Türkiye'ye coğrafi, siyasi ve kültürel olarak yakın, STA avantajımız olan ve gıda ithalatına açık bir pazardır. En yüksek potansiyel; işlenmiş gıda, içecek, unlu mamul, baharat,

kurutulmuş meyve, zeytinyağı, süt ürünleri, yem, tarım makinesi, sera ve sulama ekipmanlarında görülmektedir.

Ülke pazarında başarı; doğru distribütör seçimi, ürün bazlı mevzuat uyumu, EUR.1 menşe belgesi, Arnavutça etiketleme ve lojistik maliyet kontrolüne bağlıdır. Dolayısıyla AB standartlarına uyum sağlayan, lojistik süreçleri doğru yöneten ve ürün kalitesine güvenen Türk firmaları için Arnavutluk, Batı Balkanlar pazarında istikrarlı bir dağıtım üssü olma niteliğindedir.

9. Yararlı Adresler

Kurum/kuruluş	İnternet Adresi
Arnavutluk Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı	https://bujqesia.gov.al/
Arnavutluk Ulusal Gıda Otoritesi (AKU)	https://aku.gov.al/
Arnavutluk İstatistik Kurumu (INSTAT)	https://www.instat.gov.al/
Arnavutluk Gümrük İdaresi	https://www.dogana.gov.al/
Arnavutluk Kamu Alımları Kurumu	https://www.app.gov.al/
Ulusal İş Merkezi (QKB)	https://qkb.gov.al/
Arnavutluk Tarımsal İşletmeler Konseyi (KASH)	https://kash.org.al/
Tiran Tarım Üniversitesi	https://ubt.edu.al/
Arnavutluk Yatırım Geliştirme Ajansı (AIDA)	https://aida.gov.al/
Türkiye Ticaret Bakanlığı	https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/arnavutluk/genel-bilgiler
Türkiye İhracatçılar Meclisi	https://tim.org.tr/
DEİK	https://www.deik.org.tr/
UN Comtrade	https://comtradeplus.un.org/
Dünya Ticaret Örgütü	https://www.wto.org/
Avrupa Komisyonu – Access2Markets	https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/
FAO	https://www.fao.org/
EBRD	https://www.ebrd.com/
Arnavutluk Türkiye Ticaret ve Sanayi Odası	https://attso.al/
MÜSİAD Albania	https://musiadalbania.com/
Tiran Ticaret ve Sanayi Odası	https://www.cci.al/en/

10. Kaynakça

- INSTAT
- TÜİK
- Euro Stat
- Arnavutluk Gümrük İdaresi
- T.C. Ticaret Bakanlığı
- Arnavutluk Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı
- AB Genişleme Raporları
- Sektör Temsilcilerinden Alınan Şifahi Bilgiler